מְשׁוּם אֲוִירָא – כדי שיכנס לסוכה אויר ויצננה מהחום, אֶלָּא לְמַאן דְּאָמַר – רב הונא ורב חנן שאמרו שרק בְּסוּכָּה קְטַנָּה נאמרה מַחֲלוֹקֶת רבי יהודה ורבנן [לרב הונא עד ארבע על ארבע אמות, ולרב חנן בסוכה של שבעה על שבעה טפחים], וְכִי דְּרֵכָּהּ שֶׁל כָּלְבָּה לֵישֵׁב בְּסוּכָּה קְטַנָּה, הלא נערותיה ומשרתיה מסובים עמה, ובודאי שהיתה יושבת בסוכה גדולה מארבע על ארבע אמות, ואם כן מה הביא רבי יהודה ראיה לדבריו מסוכתה של הילני המלכה, הרי בזה מודים חכמים שהיא כשירה אף שהיא גבוהה מעשרים אמה. מתרצת הגמרא: אָמַר רָבָה בַּר רַב אַדָּא, לֹא נִצְרְכָה אֶלָּא לְסוּכָּה הָעֲשׂוּיָה קִיטּוֹנִיּוֹת קִיטּוֹנִיּוֹת – אבן דרכה של מלכה לשבת בסוכה גדולה, אלא שסוכה זו עשויה היתה מכמה חדרים קטנים עבורה ועבור משרתיה, ושיעור כל חדר בסוכה קטנה, ומזה הוכיח רבי יהודה שאפילו בסוכה קטנה לא מיחו חכמי לוד אף על פי שהיא גבוהה יותר מעשרים אמה. מקשה הגמרא: וְכִי דְּרֵכָּהּ שֶׁל כָּלְבָּה לֵישֵׁב בְּסוּכָּה כזו הָעֲשׂוּיָה קִיטּוֹנִיּוֹת קִיטּוֹנִיּוֹת, והלא דרך המלכים לישב בסוכות רחבות וגדולות. אָמַר רַב אַשִׁי, לֹא נִצְרְכָה אֶלָּא לְקִיטּוֹנִיּוֹת שֶׁבָּהּ – אבן היתה להילני סוכה רחבה וגדולה כדרך המלכים, אלא שהיה לה בה חדר קטן בשיעור של ארבע על ארבע אמות שבו היתה יושבת משום צניעות, ובזה נחלקו רבי יהודה ורבנן, רַבָּנָן סָבְרֵי, בְּנָיָהּ בְּסוּכָּה מְעַלְיָא הָווּ יָתְבֵי – בסוכה הגדולה שהיא כשירה ישבו, וְרַק אֵיהִי – הילני המלכה יָתְבָה בְּקִיטּוֹנִיּוֹת מִשּׁוּם צְנִיעוּתָא, וּמִשּׁוּם הָכִי לֹא אָמְרֵי לָהּ דָּבָר שהרי אשה פטורה מהסוכה. וְרַבִּי יְהוּדָה סָבַר, בְּנָיָהּ בְּגַבָּהּ הָווּ יָתְבֵי – גם בניה ישבו יחד אתה בסוכה הקטנה שרחבה ארבע על ארבע אמות וַאֲפִילּוּ הָכִי לֹא אָמְרֵי לָהּ דָּבָר, על כן הוכיח מכאן רבי יהודה כדעתו שלמעלה מעשרים כשירה אפילו בסוכה קטנה.

אָמַר רַב שְׁמוּאֵל בַּר יִצְחָק, פסק הֲלָכָה הוא שְׁצְרִיכָה הסוכה שֶׁתְּהֵא מַחֲזֶקֶת רֹאשׁוֹ וְרוּבּוֹ וְשׁוּלְחָנוֹ – שבעה על שבעה טפחים, וכל שיש בה פחות משיעור זה פסולה. אָמַר לֵיהּ רַבִּי אַבָּא, כְּמַאן – כמו מי פסקת הלכה זו, האם כְּבֵית שַׁמַּאי שפוסלים במשנה להלן (כח.) מי שהיה ראשו ורובו בסוכה ושולחנו בתוך הבית, והיינו שאין בסוכה מקום לשולחנו, ולא כבית הלל שהכשירו אפילו כשיש בסוכה מקום לראשו ורובו ללא שולחנו, ולדעתם שיעור סוכה קטנה הוא ששה על ששה טפחים. אָמַר לֵיהּ רב שמואל בר יצחק, אֶלָּא כְּמַאן, כלומר ודאי שפסקתי הלכה זו כשיטת בית שמאי. אִיבָּא דְּאָמְרֵי אָמַר רַבִּי אַבָּא לרב שמואל בר יצחק, דְּאָמַר לָךְ מַנִּי – כמו מי פסקת הלכה זו, אָמַר לֵיהּ, בֵּית שַׁמַּאי הֵיא וְלָא תָּווּ מִינָּהּ, שבזה ההלכה כבית שמאי.

מַתְקִיף לָהּ רַב נַחְמָן בַּר יִצְחָק, מַאי דְּבֵית שַׁמַּאי וּבֵית הִלֵּל בְּסוּכָּה קְטַנָּה פְּלִיגִי – מנין שמחלוקת בית שמאי ובית הלל במשנה זו היא בשיעור סוכה קטנה, שלבית שמאי צריך שיהא משך הסוכה שיעור של ראשו ורובו ושולחנו, ולבית הלל די שתחזיק ראשו ורובו בלבד, ולפי זה דבריו של רב שמואל בר יצחק הם כבית שמאי, דִּלְמָא בית שמאי ובית הלל בְּסוּכָּה גְּדוֹלָה הרבה פְּלִיגִי, וּכְגוֹן דְּרִיתֵיב אַפּוּמָא דְּמַטַּלְלְתָּא – שיושב בפתח הסוכה וְשׁוּלְחָנוֹ נמצא בְּתוֹךְ הַבַּיִת, דְּבזה בֵּית שַׁמַּאי סָבְרֵי שפסולה משום דַּנְוַרִינַן שֶׁמָּא יְמַשֵּׁךְ אַחַר שׁוּלְחָנוֹ ויכנס ויאכל בתוך הבית, וּבֵית הִלֵּל סָבְרֵי לֹא גָּזְרִינַן וכיון שעתה יושב בתוך הסוכה מותר לו לאכול שם, אבל שיעור סוכה קטנה גם לבית הלל הוא כדי ראשו רובו ושולחנו.

וּמוסיף רב נחמן בר יצחק, דַּיְקָא נַמִּי – ביאור זה במחלוקת בית שמאי ובית הלל מדויק בדברי המשנה, דְּקָתָנֵי בֵּית שַׁמַּאי פּוֹסְלִין וּבֵית הִלֵּל מַכְשִׁירִין ומשמע שהנידון הוא על הסוכה אם היא כשירה או לא, וְאם אִיתָא שנחלקו לגבי היושב בסוכה גדולה בפתח הסוכה ושולחנו בתוך הבית, בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים לֹא יָצָא וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים יָצָא מֵיבָּעֵי לֵיהּ – היה ראוי יותר לתנא לנקוט בדבריו שמחלוקתם היא האם יוצא ידי חובתו, שהרי הסוכה לכשעצמה ודאי כשירה היא לכל הדעות, אלא מוכח שנחלקו בדין סוכה קטנה שאין בה מקום לשולחנו. מקשה הגמרא, וְאֶלָּא קָשְׁיָא מִי שֶׁהָיָה – שהרי מלשון המשנה שכתבה 'מי שהיה ראשו ורובו' וכו' ולא כתבה 'סוכה המחזקת' משמע שמדובר בסוכה גדולה והחסרון הוא שיושב על פתחה. מתרצת הגמרא, לְעוֹלָם בְּתַרְתֵּי פְּלִיגִי – בית שמאי ובית הלל אכן נחלקו בשני דינים, פְּלִיגִי בְּסוּכָּה קְטַנָּה מהו שיעורה, וּפְלִיגִי בְּסוּכָּה גְּדוֹלָה שהיה שולחנו בתוך הבית האם גוזרים שמא ימשך, וְחַפּוּרֵי מִיחַפְּרָא וְהָכִי קָתָנֵי – דברי המשנה חסרים, וכך צריך לומר: מִי שֶׁהָיָה רֹאשׁוֹ וְרוּבּוֹ בַּסּוּכָּה גדולה וְשׁוּלְחָנוֹ בְּתוֹךְ הַבַּיִת, בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים לֹא יָצָא משום גזירה שמא ימשך, וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים יָצָא ולא סברו גזירה זו, וְסוכה שֶׁאֵינָהּ מַחֲזֶקֶת אֶלָּא כְּדֵי רֹאשׁוֹ וְרוּבּוֹ בִּלְבָד, בֵּית שַׁמַּאי פּוֹסְלִין משום שצריך שיהיה בה שיעור ראשו רובו ושולחנו, וּבֵית הִלֵּל מַכְשִׁירִין אפילו אם יש מקום בסוכה לראשו ורובו בלבד.

מברר הגמרא: מַאן תָּנָא לְהָא דְּתָנוּ רַבָּנָן – כמו איזה שיטה נשנית הברייתא דלהלן, בַּיִת שֶׁאֵין בּוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת עַל אַרְבַּע אַמּוֹת אינו נקרא 'בית', וכל הדינים האמורים בתורה לגבי 'בית' לא נאמרו בו, ועל כן: .פֶּתַח מִן הַמְּזוּזָה – אין חיבים להניח מזוזה בפתחו. .וּפטור מִן הַמַּעֲקֶה – אין חובה לעשות מעקה לגגו. .וְאֵינוֹ מְטַמֵּא בְּנֶגַע – אם נמצא נגע צרעת על אחד מקירותיו, אין עליו דין טומאת בתים. .וְאֵינוֹ נֶחְלָט בְּבָתֵּי עָרֵי חוֹמָה – אם היה בתוך עיר המוקפת חומה אין דינו ככל בית שיכול לפדותו רק בתוך השנה הראשונה למכירתו, אלא דינו כשדה ויכול לפדותו לאחר שתי שנים ממכירתו ועד היובל, ואם לא פדאו חוזר לבעליו ביובל. .וְאֵין חוֹזְרִין עָלָיו מֵעוֹרְבֵי הַמִּלְחָמָה – אם בנאו ולא חנכו אינו נחשב כבית, ואין חוזרים עליו מעורבי המלחמה. .וְאֵין מְעָרְבִין בּוֹ – הדר בו אינו צריך לתת פת ולהשתתף בעירובי חצירות. .וְאֵין מְשַׁתַּתְּפִין בּוֹ – חצר שפתוח לה רק בית זה, אינה צריכה להשתתף עם שאר בני המבוי 'בשיתופי מבואות'. .וְאֵין מַנִּיחִין בּוֹ עֵירוּב – ה'עירוב חצירות' שבאמצעותו מצטרפים כל בני החצר כמי שדרים בבית אחד, צריך שיהיה מונח בתוך אחד הבתים שבחצר, ובית זה אין מניחים בו את העירוב.

שולחנו, בית שמאי פוסלין ובית הלל מכשירין, אלא על כרחך שנחלקו לענין היושב בסוכה גדולה כששולחנו בתוך הבית. מקשה הגמרא, וְכי תעלה על דעתך שבְּסוּכָּה קְטַנָּה לֹא פְּלִיגִי בית שמאי ובית הלל, והלא מסתירת הברייתות המובאת להלן מוכח שבית שמאי ובית הלל נחלקו גם בשיעור סוכה קטנה, וְהָתַנְיָא, סוכה שמַּחֲזֶקֶת רֹאשׁוֹ וְרוּבּוֹ וְשׁוּלְחָנוֹ כְּשֵׁרָה, רַבִּי אוֹמֵר עַד שֶׁיְּהֵא בָּהּ אַרְבַּע אַמּוֹת עַל אַרְבַּע אַמּוֹת, מפני שסוכה צריכה להיות דירת קבע כבית, וכל בית שאין בו ארבע על ארבע אמות אין שמו בית, הרי שלדעת חכמים הסוכה צריכה להיות ראויה להחזיק אף את שולחנו. וְתַנְיָא אִידָךְ – ובברייתא אחרת שנינו, רַבִּי אוֹמֵר כָּל סוּכָּה שֶׁאֵין בָּהּ אַרְבַּע אַמּוֹת עַל אַרְבַּע אַמּוֹת פְּסוּלָה, וַחֲכָמִים אוֹמְרִים אֲפִילּוּ אֵינָהּ מַחֲזֶקֶת אֶלָּא רֹאשׁוֹ וְרוּבּוֹ כְּשֵׁרָה. וְאִילּוּ שׁוּלְחָנוֹ לֹא קָתָנֵי, הרי ששיעור הסוכה הוא בכדי ראשו ורובו בלבד, קַשְׁיָין אַהֲדָדֵי – דברי חכמים שבשתי הברייתות סותרים זה את זה, אֶלָּא לָאו שְׁמַע מִינָּהּ, הָא – הברייתא הראשונה היא דברי בֵּית שַׁמַּאי הסוברים שצריך שתהא מחזקת ראשו רובו ושולחנו, ואילו הָא – הברייתא השניה היא כדברי בֵּית הִלֵּל הסוברים שדי בשיעור ראשו ורבו ללא שולחנו, ונמצא שנחלקו בשיעור סוכה קטנה.

אָמַר מַר זוּטְרָא, מַתְנִיתִין נַמִּי דַּיְקָא – גם מהמשנה משמע שנחלקו בשיעור סוכה קטנה, מִדְּקָתָנֵי בֵּית שַׁמַּאי פּוֹסְלִין וּבֵית הִלֵּל מַכְשִׁירִין ומשמע שהנידון הוא על הסוכה אם היא כשירה או לא, וְאם אִיתָא שנחלקו לגבי היושב בסוכה גדולה בפתח הסוכה ושולחנו בתוך הבית, בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים לֹא יָצָא וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים יָצָא מֵיבָּעֵי לֵיהּ – היה ראוי יותר לתנא לנקוט בדבריו שמחלוקתם היא האם יוצא ידי חובתו, שהרי הסוכה לכשעצמה ודאי כשירה היא לכל הדעות, אלא מוכח שנחלקו בדין סוכה קטנה שאין בה מקום לשולחנו. מקשה הגמרא, וְאֶלָּא קָשְׁיָא מִי שֶׁהָיָה – שהרי מלשון המשנה שכתבה 'מי שהיה ראשו ורובו' וכו' ולא כתבה 'סוכה המחזקת' משמע שמדובר בסוכה גדולה והחסרון הוא שיושב על פתחה. מתרצת הגמרא, לְעוֹלָם בְּתַרְתֵּי פְּלִיגִי – בית שמאי ובית הלל אכן נחלקו בשני דינים, פְּלִיגִי בְּסוּכָּה קְטַנָּה מהו שיעורה, וּפְלִיגִי בְּסוּכָּה גְּדוֹלָה שהיה שולחנו בתוך הבית האם גוזרים שמא ימשך, וְחַפּוּרֵי מִיחַפְּרָא וְהָכִי קָתָנֵי – דברי המשנה חסרים, וכך צריך לומר: מִי שֶׁהָיָה רֹאשׁוֹ וְרוּבּוֹ בַּסּוּכָּה גדולה וְשׁוּלְחָנוֹ בְּתוֹךְ הַבַּיִת, בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים לֹא יָצָא משום גזירה שמא ימשך, וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים יָצָא ולא סברו גזירה זו, וְסוכה שֶׁאֵינָהּ מַחֲזֶקֶת אֶלָּא כְּדֵי רֹאשׁוֹ וְרוּבּוֹ בִּלְבָד, בֵּית שַׁמַּאי פּוֹסְלִין משום שצריך שיהיה בה שיעור ראשו רובו ושולחנו, וּבֵית הִלֵּל מַכְשִׁירִין אפילו אם יש מקום בסוכה לראשו ורובו בלבד.

מברר הגמרא: מַאן תָּנָא לְהָא דְּתָנוּ רַבָּנָן – כמו איזה שיטה נשנית הברייתא דלהלן, בַּיִת שֶׁאֵין בּוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת עַל אַרְבַּע אַמּוֹת אינו נקרא 'בית', וכל הדינים האמורים בתורה לגבי 'בית' לא נאמרו בו, ועל כן: .פֶּתַח מִן הַמְּזוּזָה – אין חיבים להניח מזוזה בפתחו. .וּפטור מִן הַמַּעֲקֶה – אין חובה לעשות מעקה לגגו. .וְאֵינוֹ מְטַמֵּא בְּנֶגַע – אם נמצא נגע צרעת על אחד מקירותיו, אין עליו דין טומאת בתים. .וְאֵינוֹ נֶחְלָט בְּבָתֵּי עָרֵי חוֹמָה – אם היה בתוך עיר המוקפת חומה אין דינו ככל בית שיכול לפדותו רק בתוך השנה הראשונה למכירתו, אלא דינו כשדה ויכול לפדותו לאחר שתי שנים ממכירתו ועד היובל, ואם לא פדאו חוזר לבעליו ביובל. .וְאֵין חוֹזְרִין עָלָיו מֵעוֹרְבֵי הַמִּלְחָמָה – אם בנאו ולא חנכו אינו נחשב כבית, ואין חוזרים עליו מעורבי המלחמה. .וְאֵין מְעָרְבִין בּוֹ – הדר בו אינו צריך לתת פת ולהשתתף בעירובי חצירות. .וְאֵין מְשַׁתַּתְּפִין בּוֹ – חצר שפתוח לה רק בית זה, אינה צריכה להשתתף עם שאר בני המבוי 'בשיתופי מבואות'. .וְאֵין מַנִּיחִין בּוֹ עֵירוּב – ה'עירוב חצירות' שבאמצעותו מצטרפים כל בני החצר כמי שדרים בבית אחד, צריך שיהיה מונח בתוך אחד הבתים שבחצר, ובית זה אין מניחים בו את העירוב.

וְאֵין עוֹשִׂין אוֹתוֹ עִיבּוּר בֵּין שְׁתֵּי עֲיָירוֹת – אינו נחשב בית לחבר בין שתי עיירות שיש ביניהם מאה ארבעים ואחת אמות ושליש, ולצרפם לעיר אחת לענין תחום שבת. וְאֵין חֲאַחִין וְהַשּׁוּתָּפִין חוֹלְקִין בּוֹ – אין אחד מהשותפים או מהאחים שקיבלוהו בירושה יכול לכוף את חבירו לחלוק את הבית בין שניהם, אלא רק יכול לומר לו או שאקנה ממך את חלקך או שתקנה אתה ממני את חלקי.

שואלת הגמרא: לֵימָא – האם נאמר שברייתא זו שבית שאין בו ארבע אמות על ארבע אמות אין לו דיני בית לכל הענייינים הנזכרים, כשיטת רַבִּי הִיא, שאמר גם לגבי סוכה שאם פחותה היא מארבע על ארבע אמות פסולה, וְלֹא רַבָּנָן, שכיון שחכמים מכשירים סוכה הפחותה מארבע אמות על ארבע אמות, משמע שלדעתם נחשבת דירה בכך, ואם כן אף לענין הדינים השנויים בברייתא סוברים הם שבית הפחות מארבע על ארבע אמות יש לו דין בית. דוחה הגמרא: אֲפִילּוּ תֵּימָא רַבָּנָן, עַד כָּאן לֹא קָאָמְרִי רַבָּנָן הָתָם שלא צריך ארבע על ארבע אמות, אֶלָּא לְעִנְיַן סוּכָּה משום דְּסוכה דִּירַת עֲרַאי הִיא ולכך כשירה אפילו אם יש בה רק שבעה על שבעה טפחים, אֲבָל לְגַבֵּי מה שנאמר בתורה 'בַּיִת' דְּדִירַת קֶבַע הוּא, אֲפִילּוּ רַבָּנָן מוֹדוּ דְּאִי אִית בֵּיהּ אַרְבַּע אַמּוֹת עַל אַרְבַּע אַמּוֹת דְּיִירֵי בֵּיהּ אִינָשֵׁי – ראוי הוא למגורי אדם ונקרא 'בית', וְאִי לֹא – אם אין בו ארבע אמות על ארבע אמות, לֹא דְּיִירֵי בֵּיהּ אִינָשֵׁי ואין עליו שם 'בית'.

אָמַר מָר – שנינו בברייתא שבית שאין בו ארבע על ארבע אמות פָּטוּר מִן הַמְּזוּזָה וּמִן הַמַּעֲקֶה, וְאֵין מְטַמְּאִין בְּנִגְעִים, וְאֵינוֹ נֶחְלָט בְּבָתֵּי עָרֵי חוֹמָה, וְאֵין חוֹזְרִין עָלָיו מֵעוֹרְבֵי הַמִּלְחָמָה. מבארת הגמרא: מַאי מַעֲמָא שלדינים אלו צריך שיהיה בבית ארבע על ארבע אמות, משום דְּ'בַיִת' כְּתִיב בְּהוּ בְּכוּלְּהוּ – בכל הדינים המוזכרים נאמר בתורה 'בית', ולפיכך אין דינים אלו חלים אלא במה שיש לו שם 'בית', וכשאין בו ארבע אמות על ארבע אמות כיון שאינו ראוי למגורים אין עליו שם 'בית'.

עוד שנינו בברייתא: וְאֵין מְעָרְבִין בּוֹ, וְאֵין מְשַׁתְּתְּפִין בּוֹ, וְאֵין מַנִּיחִין בּוֹ עֵירוּב. מבארת הגמרא: מַאי מַעֲמָא של דינים אלו, משום דְּלֹא חָזֵי לְדִירָה – שענין עירובי חצירות הוא שעל ידי העירוב נחשב כאילו כולם דרים בבית שנתנו בו את הפת של העירוב (עירובין מט.), ועל כן צריך להניח את העירוב דווקא בבית הראוי לדירה, שאם אינו ראוי לדירה לא שייך לומר שנחשב כאילו כולם דרים בו. והוא הדין שמטעם זה אין הדר בבית שאין בו ארבע על ארבע אמות צריך ליתן פת לעירוב חצירות ולהשתתף במבוי, שכיון שאין ביתו נקרא דירה, אין הדר בו אוסר על בני החצר.

מדייקת הגמרא מדברי הברייתא: דווקא עֵירוּבֵי חֲצֵירוֹת אֵין מַנִּיחִין בּוֹ – בבית זה, אֲבָל שִׁיתּוּף מבואות מַנִּיחִין בּוֹ, ואף על פי שאין בו ארבע על ארבע אמות. מבארת הגמרא: מַאי מַעֲמָא ששיתופי מבואות כן ניתן להניח בו, משום דְּלֹא גָּרַע בית שאין בו ארבע על ארבע אמות, מֵחָצֵר שֶׁבַּמָּבוֹי, וכשם שמותר להניח שיתופי מבואות בחצר שבמבוי, הוא הדין שמותר להניח שיתופי מבואות בבית שאין בו ארבע על ארבע אמות. מביאה הגמרא ראיה לדין זה שמותר להניח שיתופי מבואות בחצר שבמבוי: (דתנן) [דְּתַנְיָא], עֵירוּבֵי חֲצֵירוֹת מניחים בֶּחָצֵר, ואילו שִׁיתּוּפֵי מָבוֹי מניחים בַּמָּבוֹי, וְהַוינַן בַּהּ – הקשו בני הישיבה, וכי אפשר לבאר ברייתא זו כפשוטה ולומר שעֵירוּבֵי חֲצֵירוֹת מניחים בֶּחָצֵר עצמה (כלומר באויר החצר), וְהָתַנָּן, הַנּוֹתֵן עֵירוּבוֹ – הפת שהניחו לעירוב חצירות בְּבֵית שַׁעַר – בית קטן שנמצא לפני שער החצר מבפנים או מבחוץ ושומר הפתח יושב שם, או בְּאַכְסַדְרָה – חדר מקורה בלא מחיצות, וּמַרְפֶּסֶת – שדרכה עולים לעליות שעל הבתים, אֵינוֹ עֵירוּב, כיון שצריך להניח את העירוב דווקא בתוך בית דירה, ובית שער אכסדרה ומרפסת אינם נחשבים בית דירה כיון שאינם ראויים למגורים, שהרי כל מי שנכנס ויוצא עובר דרך שם, וְכמו כן, הַדָּר שָׁם – בבית שער או אכסדרה ומרפסת, אף על פי שלא עירב עם בעל החצר אֵינוֹ אוֹסֵר על בעל החצר מלטלטל בחצר משום שאין זה בית דירה. הרי שלא ניתן להניח את העירוב באויר החצר אלא דווקא בבית דירה. אֶלָּא אֵימָא שכך כוונת המשנה, עֵירוּבֵי חֲצֵירוֹת צריך להניח בַּבַּיִת שֶׁבֶּחָצֵר זו (ולא בבית שבחצר אחרת), וְשִׁיתּוּפֵי מְבוֹאוֹת צריך להניח בֶּחָצֵר שֶׁבַּמָּבוֹי זה (ולא בחצר שבמבוי אחר). ולפי זה חוזרת הגמרא לבאר את הברייתא שנשנית לעיל, וְהַאי – בית זה שאין בו ארבע על ארבע אמות ניתן להניח בו שיתופי מבואות (אף שאין מניחים בו עירובי חצירות), כיון שלֹא גָּרַע בית זה מֵחָצֵר שֶׁבַּמָּבוֹי, שהרי אם נסלק את היקף המחיצות והתקרה של בית זה נמצא שהשיתוף עומד באויר החצר, וחצר זו הלא ראויה להניח בה שיתופי מבואות.

עוד שנינו בברייתא: וְאֵין עוֹשִׂין אוֹתוֹ עִיבּוּר בֵּין שְׁתֵּי עֲיָירוֹת. מבארת הגמרא שבית זה מועט בחשיבותו עד כדי כך דַּאֲפִילּוּ כְּבוּרְגָּנִין לֹא מַשְׁווֹינַן לֵיהּ – בעירובין (נה:) שנינו שבורגנין [־צריף שעושים מערבה וקנים לשומרי פירות או לציידי עופות] מתעברין עם העיר ומצטרפים להיחשב כחלק ממנה, ואילו בית זה לא מצטרף לעיר. מַאי מַעֲמָא – מדוע גרוע בית זה אף מבורגנין, משום שבּוּרְגָּנִין חָזוּ לְמִילְּתַיְיהוּ – ראויים לתשמישים ללינת לילה לאדם אחד, וְהַאי – בית שאין בו ארבע על ארבע אמות לֹא חָזֵי לְמִילְּתֵיהּ – אינו ראוי לתשמישו, שבית עשוי לדירת קבע תמיד, ובית זה כיון שאין בו ארבע על ארבע אמות אינו ראוי לכך.

עוד שנינו בברייתא: וְאֵין חֲאַחִין וְהַשּׁוּתָּפִין חוֹלְקִין בּוֹ. הבינה הגמרא שכוונת הברייתא לומר שאין אחד מהשותפים או מהאחים יכול לכוף את חבירו לחלוק את הבית. שואלת הגמרא: טַעֲמָא דְּלֵית בֵּיהּ אַרְבַּע אַמּוֹת – משמע מהברייתא שרק כשאין בו ארבע אמות אינם יכולים לכוף זה את זה לחלוק משום שאין לו דין בית, הָא אִית בֵּיהּ אַרְבַּע אַמּוֹת, חוֹלְקִין, ואף על פי שלאחר החלוקה לא יהיה לכל אחד מהם ארבע על ארבע אמות, וְהָתַנַּן במסכת בבא בתרא (יא.), אֵין חוֹלְקִין אֶת הֶחָצֵר עַד שֶׁיְּהֵא בָּהּ אַרְבַּע עַל אַרְבַּע אַמּוֹת לֵוֶה, וְאַרְבַּע על ארבע אַמּוֹת לָוֶה – שכל שאין בחצר שיעור שגם לאחר החלוקה ישאר ביד כל אחד מהשותפים ארבע על ארבע אמות, אינם יכולים לכוף זה את זה. ודין בית כדין חצר, ואיך אמרה הברייתא שאם יש בו ארבע על ארבע אמות כבר יש בו דין חלוקה. מתרצת הגמרא: אכן אין כוונת הברייתא לגבי חלוקת הבית בין השותפים, אֶלָּא אֵימָא אֵין בּוֹ דִּין חֲלוּקָּה כְּחָצֵר – כשאחים יורשים מאביהם בתים וחצירות סביב הבתים, מתחלקת החצר לפי הבתים שבחצר כדלהלן, ובית זה כיון שאין בו ארבע על ארבע אמות אינו נחשב כבית בפני עצמו ואין מייחדים לו חצר בחלוקת הירושה, דְּאָמַר רַב הוּנָא, חָצֵר לְפִי פְּתָחֶיהָ מִתְחַלֶּקֶת – חצר שהיו בתים פתוחים לה, וחלקו שני אחים ביניהם את הבתים באופן שאחד נטל שלושה בתים קטנים והשני נטל כנגדם בית אחד גדול ובאו לחלק ביניהם את החצר, מתחלקת החצר לפי פתחיה, כלומר שזה שנטל שלושה בתים קטנים נוטל שלושה רבעים מהחצר כמנין שלושת פתחי הבתים שברשותו, ואילו אחיו שיש לו רק בית אחד נוטל רק רבע מהחצר. וְרַב חִסְדָּא אָמַר, אין מחלקים את כל החצר לפי מספר הפתחים, אלא נוֹתְנִין משטח החצר לְכָל פֶּתַח וּפֶתַח אַרְבַּע אַמּוֹת כנגד כל רוחב הפתח (ואפילו אם רוחב הפתח הוא עשר אמות מקבל כנגד הפתח ארבע אמות על עשר אמות), וְהַשְּׁאָר – ושאר החצר חוֹלְקִין אוֹתוֹ כְּשֵׁנָה. ועל דין זה אמרה הברייתא שבית קטן שאין בו ארבע על ארבע אמות אין לפתחו דין חלוקה ליטול בחצר כלל לא כרב הונא ולא כרב חסדא, משום דְּהָנֵי מִילֵּי – כל מה שנאמר שלפתח יש דין חלוקה ליטול בחצר כנגדו, הוא רק בַּבַּיִת דִּלְמֵיהַב קָאֵי – בית שעומד להשאר בנוי, יָהֲבִינָא לֵיהּ חָצֵר – מקבל כנגדו שטח בחצר כיון שהוא נצרך לו לפרק משאו, מה שאין כן הָאֵי – בית קטן מארבע על ארבע אמות דְּלְמֵיסְתַּר קָאֵי – שעומד לסתרו כיון שאינו ראוי לדיור, לֹא יָהֲבִינַן לֵיהּ חָצֵר.

הגמרא מביאה פסקי שמועות של כל בני הישיבה שהיו בבית מדרשו של רב אשי שסידרו את הגמרא: הָיְתָה הסוכה גְּבוֹהָה מֵעֶשְׂרִים אַמָּה, והרי היא פסולה כדברי חכמים במשנה, וּבָא לְמַעֲטָהּ – למעט את גובה החלל שבה על ידי שיניח בְּקַרְקְעִיתָה כָּרִים וּבְסָתוֹת עד שלא ישאר ביניהם לסכך יותר מעשרים אמה, לֹא חָיְישִׁינַן מֵיעוּט, מאחר ואינו מבטל את הכרים להשתמש בהם בקרקע הסוכה כל שבעת הימים מפני הפסד ממונו וסופו שיטלם משם בתוך ימי החג, אינם יכולים למעט את גובה חלל הסוכה ולהכשירה.